

Književne novosti

Povesti. Spisal dr. Ivan Tavčar. V. zvezek. Založil pisatelj. Tiskala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. V Ljubljani 1902. Tavčarjevih povesti je izšel V. zvezek. Ta zvezek obsega dve večji leposlovni deli Tavčarjevi, in sicer povesti »Mrtva srca« in pa »4000«. »Ljubljanski Zvon« je ob enakih prilikah opetovano obetal, da prinese o dr. Tavčarjevih delih obširnejšo študijo, kadar izidejo vsa. Ker se bo morala ta obljuba spričo odličnega mesta, ki ga zavzemlje dr. Tavčar med našimi literati, vsekakor izpolniti, se v podrobno oceno najnovejšega zvezka ne spuščamo že zdaj. Le par opomenj si dovoljemo. Stritar, Jurčič, Kersnik in dr. Tavčar so štirje stebri našega leposlovja izza polpretekle dobe, vsak sicer drugega sloga, a tvoreč skupaj navzlic temu prekrasno zgradbo. No, dr. Tavčarja bi primerjal človek skoro z ognjenim stebrom . . . Njega je sam temperament. On piše s plamencjo dušo in plamencim peresom. Po vsakem stavku, ki ga zapiše, se pretaka njegova srčna kri, iz vsakega stavka nam zveni njegova bitnost nasproti. Dr. Tavčar je krepka, samosvoja, v ostrih in karakterističnih konturah načrtana, iz vsakdanjosti plastično dvigajoča se literarna individualnost! Pri dr. Tavčarju ni morda toliko romantike, kakor se vobče domneva. Tudi on opisuje realno življenje, a opisuje ga tako, kakor ga pač on vidi. In on vidi drugače nego mi drugi. To, kar ga razločuje od nas, so njegove umetniške oči!

»Mrtva srca« prištevamo k najboljšim Tavčarjevim proizvodom. A »4000« je satira, kakršna mora biti, prava vzor-satira. Sarkazem, ironija in humor si podajajo v tem umotvoru Tavčarjevem roko ter učinkujejo z elementarno silo! —

V novejšem času se prelagajo Tavčarjevi spisi na češčino. Pred kratkim pa je zagledal Tavčarjev »Tiberius Pannonicus« v listku praške »Politik« v nemškem prevodu beli dan. Jako dobri prevod je oskrbela naša neutrudna pisateljica, Zofka Kvedrova.

Tavčarjevih spisov ni treba priporočati v nakupovanje. Kjer so Stritar, Jurčič in Kersnik, mora biti tudi Tavčar. — Cena V. zvezku je broš. 2'40 K, v platno vezanemu 3 K, v polfrancoski vezbi pa 4'20 K.

Dr. Fr. Z.

Slovan. Mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. V začetku decembra preteklega leta je zagledala beli dan prva številka *Slovana*, novega slovenskega mesečnika za književnost, umetnost in prosveto, kateremu urednik je znani slovenski pisatelj g. Fr. Govékar. Program listu je v bistvu isti, kakor je bil program onega »Slovana«, ki sta ga svoj čas izdajala gg. Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar. *Slovan* hoče stati na stališču slovanstva, individualizma, modernosti in duševne svobode. Prinašati hoče poleg izvirnih pesmi in pripovednih spisov životopise slavnih mož in žen moderne dobe, poučne spise krajšega obsega ter razprave, članke, poročila, ocene in kratke beležke o kulturnem, socialnem in umetniškem gibanju slovanskih narodov. »Slovan« je ilustrovan. Prvi zvezek napravlja v vsakem oziru prav ugoden vtisk. Izmed mnogih lepih slik jih je tudi nekaj izvirnih. Gotovo nismo imeli Slovenci še tako bogato ilustro-